

Tieto- ja viestintäteknologia varhaiskasvatuksessa

ALLE 3-VUOTIAAT

Suvi Kamppuri
8.3.2021

J • ENSUU

TVT:n rooli varhaiskasvatuksessa

Yksi laaja-alaisen osaamisen osa-alueista
monilukutaidon kanssa

Tarvitaan arjessa, vuorovaikutuksessa
sekä yhteiskunnallisessa osallistumisessa

Kasvatuksellinen ja koulutuksellinen tasa-
arvo edistyy

Varhaiskasvatus tukee, tutustuttaa,
opastaa, mahdollistaa

Monipuolinen, lasta osallistava
oppimisympäristö

Monipuoliset työ- ja toimintatavat

Laaja-alainen ja
monipuolinen
oppimiskokemus on jokaisen
varhaiskasvatukseen
osallistuvan oikeus.

Miten TVT:tä käytetään arjessa

Tutkitaan
ja havain-
noidaan
tvt:n
roolia
arjessa

Tutustu-
taan
erilaisiin
tvt-
välineisiin
sovelluk-
siin ja
peleihin

Digitaali-
nen
dokumen-
tointi

Sisällön
tuottami-
nen

Monipuo-
linen ja
turvalli-
nen
käyttö

Huolta-
jien
kanssa
tehtävä
yhteistyö

Huomioita alle 3-v kanssa

0-2v sensomotorinen vaihe, lapsi tutkii ympäristöä havainnoiden ja kokeillen

Lapsi aktiivisena tarkkailijana arjessa -> kokemuksia tvt:stä

- Laitteisiin tutustuminen
- Laitteet aikuisilla käytössä vastuullisesti
- Laitteita pidetään esillä

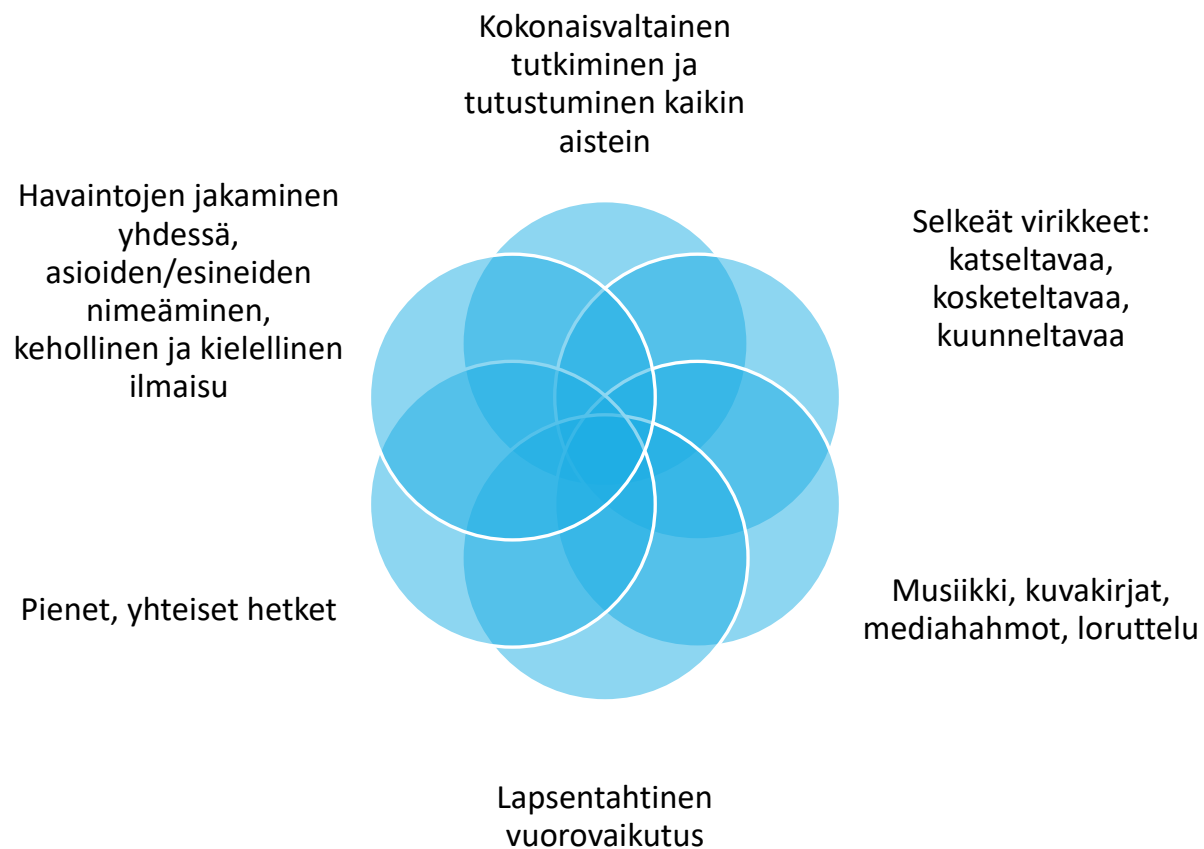
Aloitus yksinkertaisesta ja pienestä lapsen ikätaso huomioiden!

- Sadut, äänikirjat, musiikki, kuvat
- Hyödynnä arjen hiljaiset hetket (esim. aamut)
- Pienryhmätoiminta!

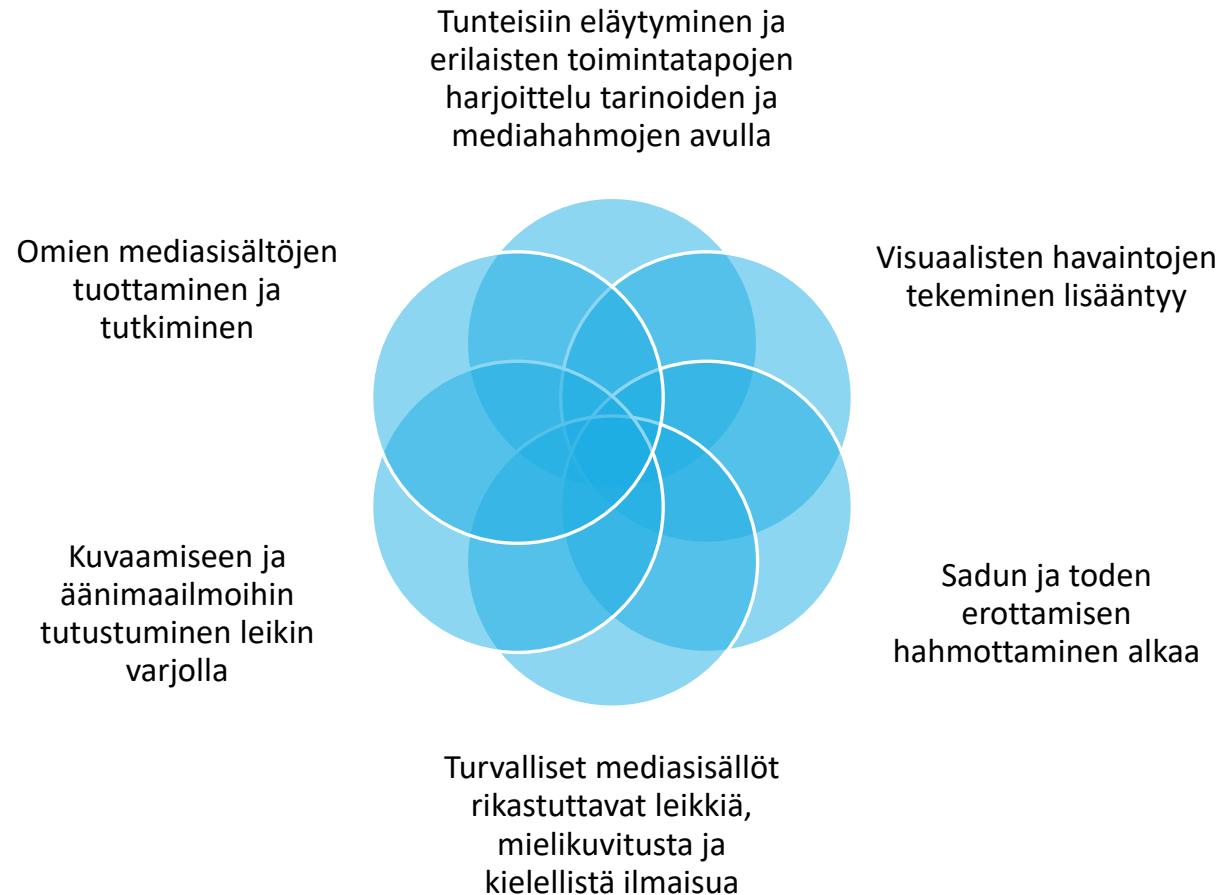
Median aiheuttamat tunteet

- Kuvan ja äänen yhteisvaikutelma voimakkaampi kuin esim. kuvakirjat

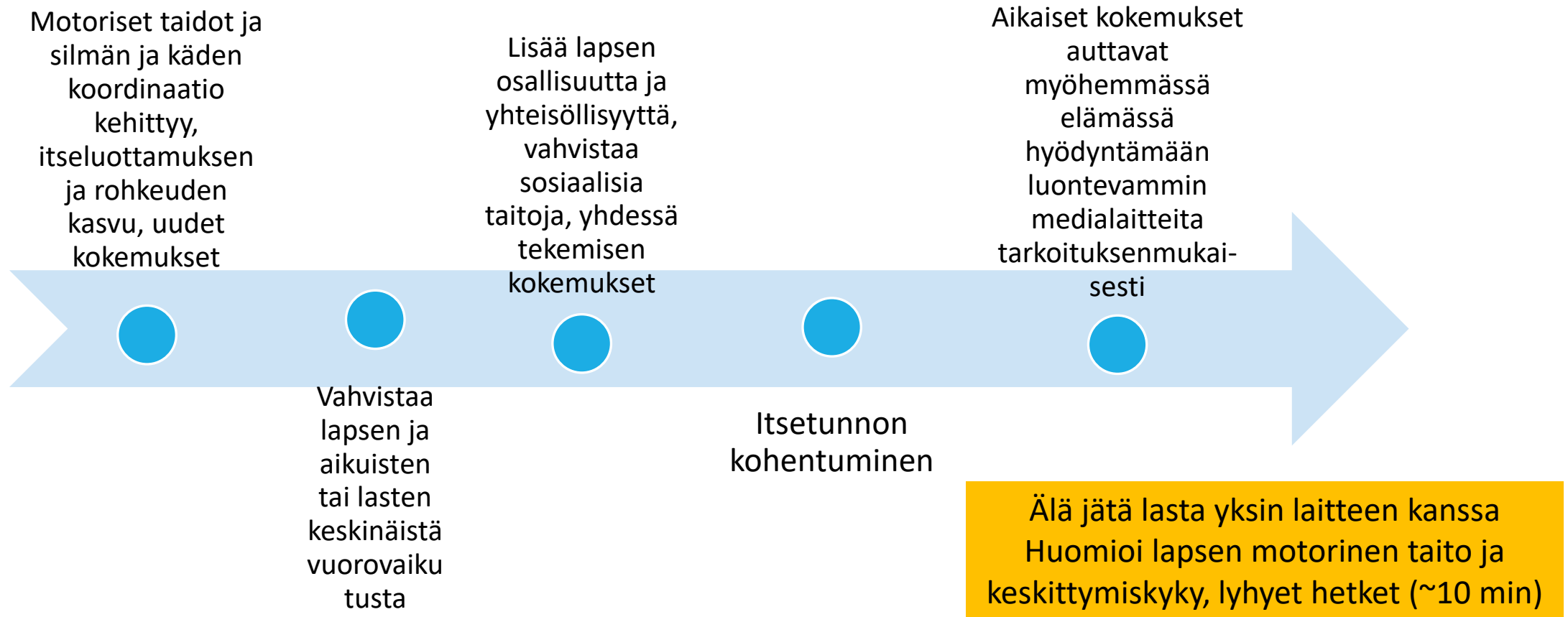
Mediakasvatus alle 2 -vuotiaat

Mediakasvatus 2-3 -vuotiaat

Medialaitteiden käyttö

TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIAN ROOLI ARJESSA: TUTKIMINEN JA HAVAINNOINTI

Mukana arjessa

Tulostetaan lasta kiinnostavia kuvia, joita katsotaan yhdessä

Rikastetaan leikkejä äänillä tai heijastamalla kuvia, esim. potkuautoilla ajaminen -> mopon pärinää

Rikastetaan toimintoja esim. heijastamalla seinälle värejä, muotoja, erilaisia taustoja...

Kuunnellaan musiikkia / luonnon ääniä / muita ääniä (esim. autot) bluetooth-kaiuttimen kautta arjen eri tilanteissa

Tutkitaan lasten kanssa erilaisia arjesta löytyviä teknologisia ratkaisuja / esineitä / asioita / leluja

Erilaiset äänet

Nauhoitetaan puhelimelle tai tabletille etukäteen erilaisia päiväkodissa kuuluvia ääniä, esim. oven avaaminen, vessan vetäminen, lasten leikkiminen, tiskikoneen hurina, veden valuminen, kävely, trampoliinilla pomppiminen jne.

Kuunnellaan ääniä yhdessä ja yritetään arvata, mikä ääni on kyseessä.

Mietitään yhdessä, mistä voisi kuulua ääniä ja nauhoitetaan lasten ehdottamat äänet.

[Papunetin äänipankki](#)

Beebotit

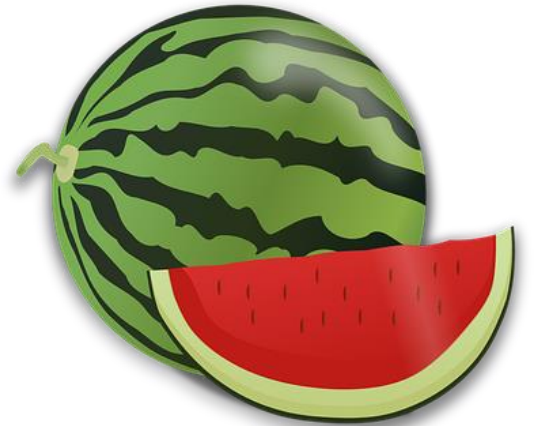
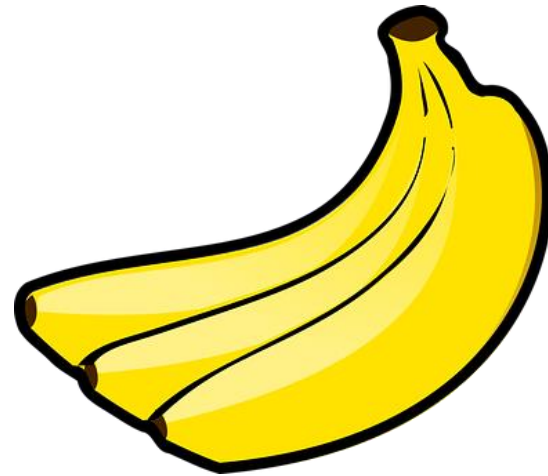
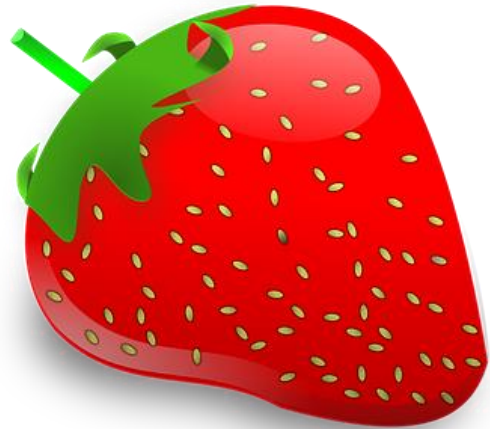
Myös pienet voivat käyttää Beebotteja yksinkertaistettuna.

Lyhyt rata, jonka päässä esim. Beebotin koti tai ruoka.

Ruutuja voi olla vaikka vain 3. Ruudut voi tehdä lattiaan maalarinteipillä. 1 ruutu = 15 cm x 15 cm.

Beebot liikkuu yhdellä painalluksella yhden ruudun verran.

Kuvat: Pixabay

TUTUSTUMINEN ERILAISIIIN TVT-VÄLINEISIIN, SOVELLUKSIIN JA PELEIHIN

Laitteet tutuiksi

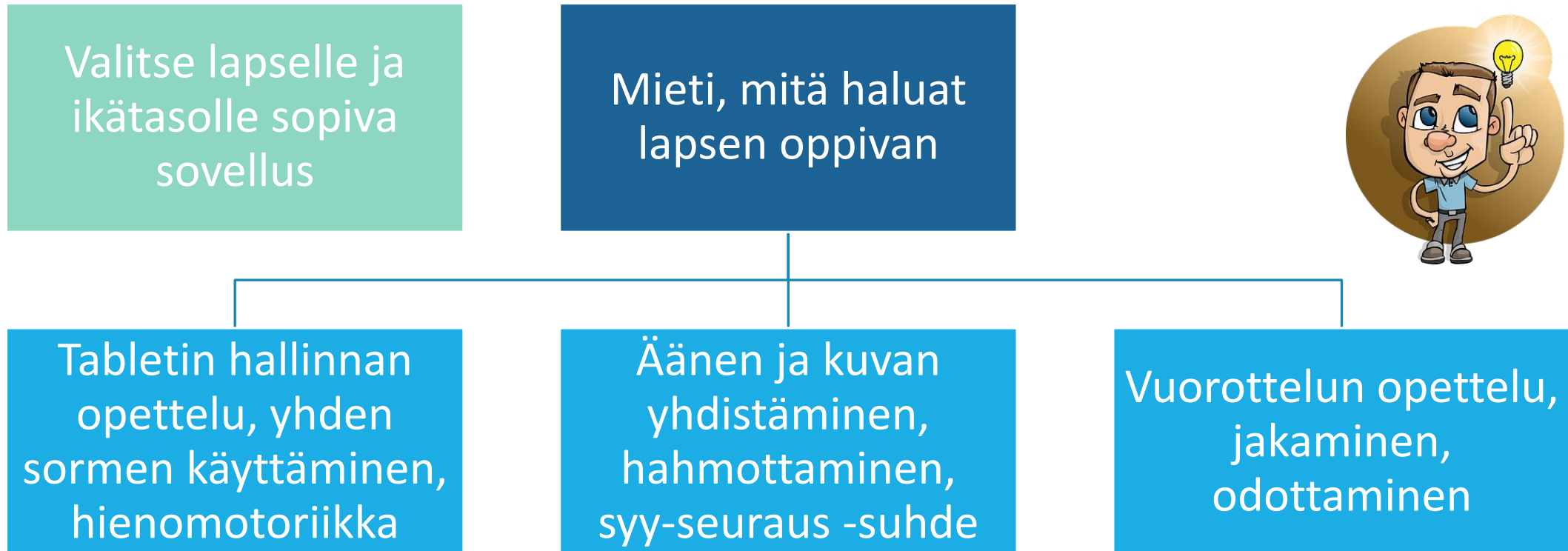
Vanhat laitteet hyötykäyttöön -> yhteistyö huoltajien kanssa

Vanhat puhelimet leikeissä -> "puhelimeen puhuminen", millaisia puhelimet olivat ennen (lankapuhelimet)

Käytöstä poistetut näppäimistöt, leikkikamerat, läppärit ym. rikastavat leikkejä

Vanhat laitteet soveltuvat myös kuvaamiseen

Sovellukset ja pelit

Onni & Ilona

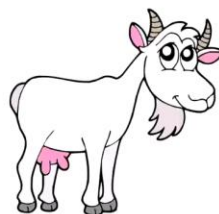
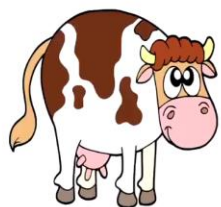
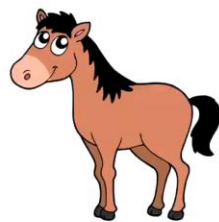
Alle 2-vuotiaille sopiva
sovellus

Värikkäät eläimet
lähtevät liikkeelle, kun
niitä koskettaa

Pieniä lapsia kiinnostavia
kuvia

Sound Touch -sovellus

Kuvaa painamalla esiin tulee oikea kuva ja ääni

Ilmaisversiossa kotieläimet ja liikennevälineet

Voidaan katsoa myös ryhmässä

Lapsi saa valita -> mielenkiinnon kohteet esille

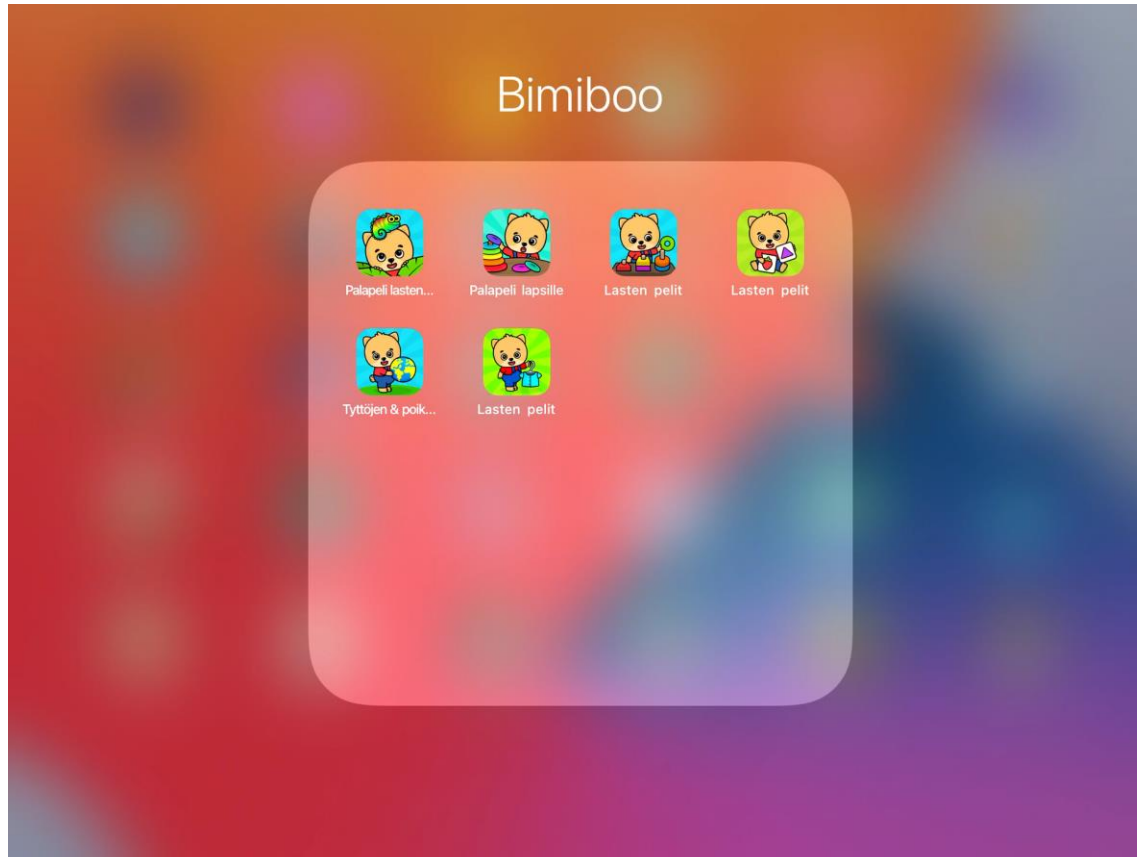
Lauletaan valitusta kuvasta laulu / loru

Nimetään asioita: ”mikä tämä on?”, ”missä on lehmä?”,
”miten koira sanoo?” tai ”mistä lähtee tällainen ääni?”

Opettaa myös syy-seuraus –suhdetta ja tabletin
hallintaa (yksi painallus riittää)

BimiBoo -pelit

Erilaisten taitojen harjoittelu mm. looginen ajattelu, hahmottaminen, lajittelu, muodot, värit, koko/suurempi-pienempi, syy-seuraus-suhde, yksinkertaiset palapelit, ...

Ilmaisversioissa auki erilaista/eri määrä pelejä. Sovellukset nimetty hassusti: palapeli lapsille, lasten pelit jne. mutta sisältö kannattaa katsoa! Lataa useampi BimiBoo -peli ja valitse niistä toimivimmat

Ikäsuositus 2-4v.

Which One Is Different?

- Looginen ajattelu
- Havainnointikyky
- Tarkkaavaisuus

Sovelluksessa valitaan mikä neljästä kuvasta on erilainen. Ikäsuositus 2-4 v. Ei pomppaavia mainoksia, yksinkertainen käyttö

Yle Areena

Yle Areenasta voi katsoa suomalaisia ohjelmia

Paljon **äänisatuja**, joita kuunnella. Myös **loruja** ja **lauluja**.

Pikku Kakkosen **lastenkonsertit** – heijasta tykillä ja järjestä konsertti!

Isot koneet – muutaman minuutin videoita erilaisista koneista ja laitteista

Hupsulit –lyhyitä lauluja arjen tilanteista

Soiva syli -hauskat yhteiset hetket lapsen ja aikuisen välille, myös kielen kehityksen tueksi

Viito

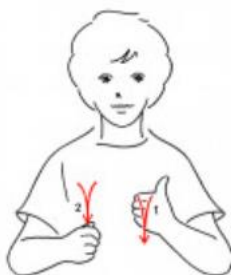
Kasvattajien käyttöön.

Kielen kehityksen tueksi.

Sovelluksesta löytyy tukiviittomia todella paljon.

istua

maito

nukkua

syödä

iPadin omat sovellukset

Kamera

- Kuvien ottaminen, videoiden kuvaaminen, QR-koodien lukeminen

Photo Booth

- Hassujen kuvien ottaminen

Kuvat

- Kuvien näyttäminen kuvaesityksenä
- Videoiden leikkaaminen

Sanelin

- Lasten kanssa tehtävät äänitykset

Muistiinpanot

- Piirtäminen onnistuu sovelluksessa, ota valmiista piirustuksesta näyttökuva ja siirrä lapsen kasvun-/kuvakansioon

Safari

- Internetselain
- Tee omista paljon käytetyistä sivuista kirjanmerkit

DIGITAALINEN DOKUMENTOINTI

Valokuvaus

Tuottaa tietoa lapsen kasvusta, kehityksestä ja mielenkiinnon kohteista. Sen avulla toimintaa tuodaan näkyväksi huoltajille. Kuvien avulla voidaan myös tehdä arviointia.

Kuvauksen kohteena voi olla esimerkiksi:

- Lapsen mielileikit
- Toiminnot
- Arjen asiat
- Kasvu (kuvataan esim. syksyisin ja keväisin lapsi samassa paikassa)
- Tuotokset, projektit

Valokuvaus

Kuvien jatkokäyttö:

- Eteisen seinälle oppimisen alueiden mukaisesti
- Lasten kasvun kansioihin
- Digitaalisen valokuvakehyksen käyttäminen
- Katsotaan kuvia yhdessä lasten kanssa, nimetään asioita ja ihmisiä
- Arvioinnin apuna (toiminta, oppimisympäristöt, mielenkiinnon kohteet, kasvu ja kehitys)

Selfie

Jokainen lapsi saa ottaa aikuisen avustuksella itsestään selfien. Selfien voi ottaa puhelimella tai tabletilla.

Selfiet voidaan tulostaa seinälle ”valokuvakehyksiin”.

Niitä voidaan katsoa myös tykin kautta seinälle heijastaen ja voidaan arvuutella, kuka lapsi on kuvassa.

Erilaiset ilmeet

Kuvataan lasten erilaisia ilmeitä.
Voidaan katsoa näitä yhdessä ja
nimetä tunteita.

"Sinua taitaa harmittaa tässä kuvassa. Muistatko, mikä sinua harmittaa?"

"Kävimme katsomassa auringonkukkia. Tulit siitä iloiseksi. Sinua naurattaa."

Oman unikaverin valokuvaaminen

Otetaan lapsen kanssa kuva omasta unikaverista. Kuva voidaan tulostaa lapsen tärkeiden asioiden kuvakansioon tai kiinnittää lapsen sänkyyn.

Jos halutaan, että lapsi säilyttää unikaveria päiväkodissa omassa lokerossa tai sängyssä, voidaan kuvata lapselle kotiin vietäväksi kuva, jossa unikaveri on omalla paikallaan päiväkodissa. Näin lapsi voi kotona katsoa kuvaa, jossa unikaveri esimerkiksi nukkuu päiväkodissa omassa sängyssä.

Unikaverin kuvasta voidaan tehdä myös paikkamerkki esim. koriin ja tuoliin.

Videokuvaaminen

- Kuvataan lasta leikkimässä ja lähetetään video huoltajalle
- Kuvataan erilaisia tilanteita, siirtymiä, ulkoilua jne. ja havainnoidaan videon välityksellä lasten tai aikuisten toimintaa
- Kuvataan lasten esitys ja katsotaan se yhdessä lasten kanssa, voidaan lähettää myös huoltajille
- Kuvataan lasten leikkiä, katsotaan sitä yhdessä ja jutellaan siitä
- Kuvataan uudelle lapselle video ennen varhaiskasvatuksen aloittamista, jossa esitellään tiloja ja henkilökuntaa

SISÄLLÖN TUOTTAMINEN

Soiton nauhoittaminen

Soitetaan soittimilla yhdessä ja nauhoitetaan se joko puhelimen tai tabletin ääninauhurilla. Kuunnellaan valmis biisi yhdessä.

Voidaan pyytää lapsia soittamaan hiljaa – kovaa jne. ja kuunnellaan, kuulostaako musiikki erilaiselta.

Nauhoitetaan erilaisten soittimien ääniä ja mietitään, mistä soittimesta lähtee samanlainen ääni.

Omat jumppaliikkeet

Kuvataan videolle lasten omia jumppaliikkeitä ja tehdään niitä yhdessä jumppatuokiolla.

Liikkeet voivat olla myös ”supersankariliikkeitä” tai ”temppuja”.

Lyhyt video

Annetaan lapsen kuvata video. Katsotaan video yhdessä. Jos kuvataan tabletilla, käyttöä helpottaa, jos tabletissa on iskunkestävät, kahvalliset suoja-kuoret.

GoPro –kameran avulla voidaan kuvata videoita lapsen näkökulmasta. Miltä näyttää liukumäki, aikuinen, sänky, yhdessä leikkiminen pienen lapsen näkökulmasta?

TURVALLINEN JA MONIPUOLINEN KÄYTTÖ

QR-koodit

Koodin taakse voi kätkeä tekstiä, kuvaa, videota, ääntä

iPadin kamera lukee koodin automaattisesti, muihin laitteisiin täytyy asentaa QR-koodilukija (ilmaiseksi saatavilla)

Nettiyhteys vaaditaan, jos kyseessä linkki (muu kuin teksti)

Hyödynnä erilaisissa tilanteissa, esim. jumppahetki, laulutuokio, loruttelu, vanhempainilta...

Tee koodeja valmiiksi, päiväkodin oma ”koodipankki”.

QR-koodit

Piilotetaan tilaan QR-koodikortteja. Kortit voivat sisältää kuvia, ääniä, musiikkia, loruja jne. Lapset saavat vuorollaan etsiä kortteja ja avata niitä tabletilla.

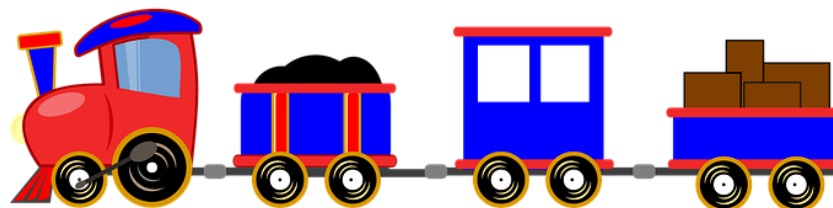
QR-koodikorteilla voi rikastaa mm. laulu- tai jumppatuokiota.

*"Kuka saa, kuka saa,
QR-koodin avata,
tillin tallin tömpsis!"*

Kuvien katsominen

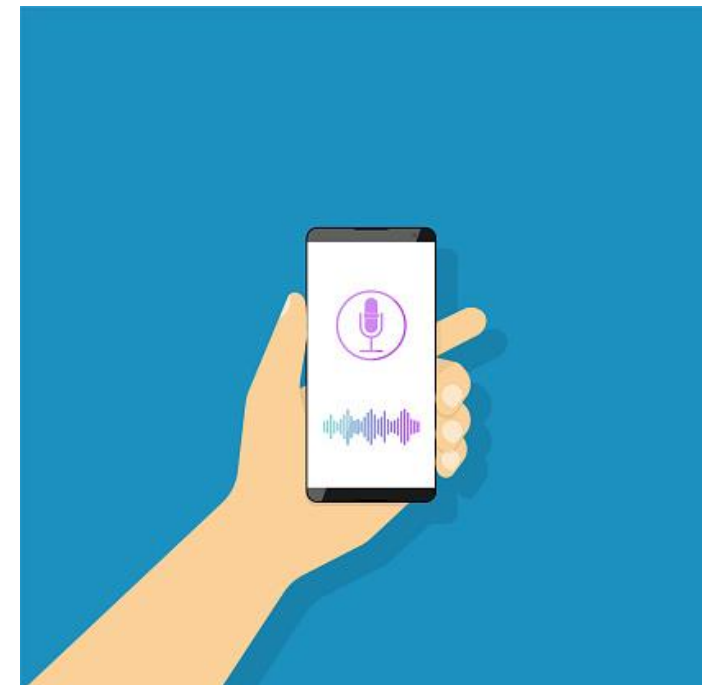
Kun lapsi kiinnostuu jostain asiasta, katsotaan Googlen kuvahaulla yhdessä miltä asia näyttää tai millaisia asioita on olemassa. Näin lapsen mielenkiinnon kohteet tulevat huomioituiksi.

Kenen ääni?

Nauhoitetaan lapsen ääntä ja yritetään arvailla kenen ääni se on. Nauhoitetaan myös aikuisten ääniä.

Nauhoitetaan lapsen juttelua huoltajalle. Jos lapsi osaa vastata, häneltä voi myös kysellä kysymyksiä.

Musapatti -sivusto

- musapatti.fi
- Mimmit –yhtyeen Musapatti –oppimateriaali
- Joensuun kaupunki mukana pilotoimassa materiaalia
- Kaikilla päiväkodeilla mahdollisuus osallistua
- Materiaali jää päiväkotien käyttöön
- Paljon lauluja teemoittain

Papunet

Papunetin Kuvatyökalu

[Kirjautu sisään tai rekisteröidy](#)

Hae kuvia Selaa kuvia Tuo omia kuvia Viimeksi käytetyt

koira

Kuvatyyppi ▾

Hae

Koira

Koira

Koira

Koira

Koira

Koira

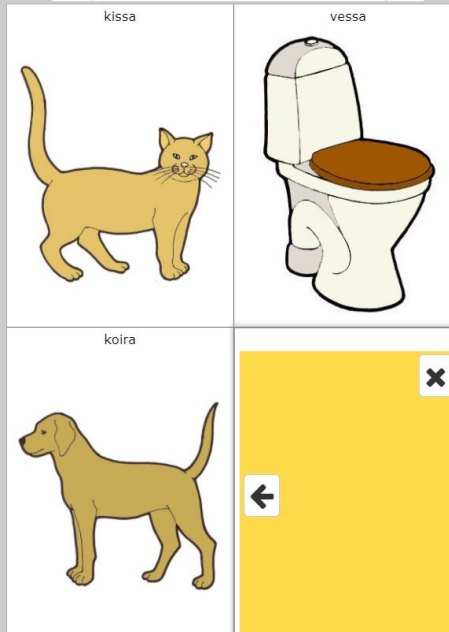
Koira

Koira

Sivu 1 / 1

www.papunet.net

Paljon hyvää materiaalia

Kuvapankki, kuvatyökalu

Äänipankki

Satuja, kuvitettuja lauluja,
viitottuja lauluja

Viittomia

Papuri –verkkokirjatyökalu

Viitottu rakkaus -sivusto

[Viitotturakkaus.fi](https://viitotturakkaus.fi)

Sivusto, jossa paljon ilmaista materiaalia kasvatukseen, opetukseen ja ohjaukseen

Motivoiva tapa oppia uusia asioita

Materiaaleja voi tulostaa tai niitä voi katsoa yhdessä esim. tykin avulla

Värit, eläimet, muodot, laskeminen, hahmottaminen

Sivustolta saatavilla myös tukikuvia

Dokumenttikameran käyttövinkit

Kielten rikas maailma

Kuvan näyttäminen kameran alla ja sanojen nimeäminen/toistaminen
Kirjan lukeminen kameran alla

Nukketeatterin esittäminen kameran alla, vastavalon avulla varjoteatteri

Lapsen oman kuvan näyttäminen kameran avulla, kuka näkyy?

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Näytetään kameran alla monta samaa kuvaa ja lasketaan niiden lukumäärä

Kasvan, liikun ja kehityn

Helppojen liikuntakorttien näyttäminen, liikutaan niiden mukaan

Dokumenttikameran käyttövinkit

Ilmaisun monet muodot

Maalaaminen vesiväreillä kameran alla

Sormivärien sekoittaminen minigrip –
pussissa kameran alla

Värjätyllä riisillä leikkiminen kameran
alla

Minä ja meidän yhteisömme

Kenen tossu leikki; lapsilta otetaan
toinen tossu pois toinen kameran alle.
Kenen oma, saa hakea. (vaihtelee
tavaroita välillä)

HUOLTAJIEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ

Daisy yhteistyön välineenä

- Kaupungin virallinen viestintäkanava
- Viestit, ilmoitustaulu
- Vasu
- Kasvun kansio kuville

Kuva: joensuu.daisymanager.fi

Vasukeskustelu etänä Teamsin välityksellä

- Kysy huoltajalta onko Teams välineenä ok
- Tietokoneella liittyminen onnistuu selaimen avulla, puhelimeen täytyy asentaa sovellus, mutta kirjautumista ei vaadita
- Luo jokaiselle vasukeskustelulle oma kokous, lähetä linkki huoltajan sähköpostiin
- Jaa omalta koneelta näyttö tai pyydä huoltajaa avaamaan Daisy, jotta vasunäkymä molemmilla
- Kuvien ja videoiden näyttäminen vasukeskustelussa

Kuvakansiot/-taulut lapsille

- Pyydetään huoltajia lähettämään kuvia lapselle tärkeistä asioista/ihmisistä/leikeistä/leluista. Kootaan kuvista kansio/taulu, jota voi katsella päiväkodissa ikävän iskiessä. Hyvä tapa tutustua lapseen ja hänen perheeseen sekä lapsen mielenkiinnon kohteisiin ja tärkeisiin asioihin.

Lähteet:

Kotkan kaupunki. 2021. TVT varhaiskasvatuksessa.
<https://peda.net/kotka/esiopetus/tvt-strategia/5tk/tjv>

Kuivasjärven päiväkoti. TVT ja alle 3-vuotias lapsi.
<https://www.ouka.fi/documents/112792/15019196/TVT+ja+alle+3v+lapsi%2C+kuivasj%C3%A4rven+pk.pdf>

Matinsaari, H. & Perälampi-Vainio, I. 2018. Alle 3-vuotiaiden tunne- ja kaveritaitojen vahvistaminen monilukutaitoa hyödyntäen. Opinnäytetyö. Laurea AMK.

Mediapoluilla. 2021. Lapsi. www.mediapoluilla.fi/lapsi

Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018.

Papunet. 2021. www.papunet.net

Turun kaupunki. 2021. Varhaiskasvatuksen pedagogiset digivinkit.
<https://blog.edu.turku.fi/vakadigi/dokumenttikamera/alle-3v/>

Viitottu rakkaus. www.viitotturakkaus.fi

Kuvat: pixabay.com, AppStore, Papunet

KIITOS!